

Dat staat je goed

Een flatgebouw waarin honderden mensen in een rij achter hun naaimachines zitten. Het bezoek aan een kledingfabriek in Bangladesh maakte indruk op Wilma van der

Meij (3). "Wat zit er veel werk in een kledingstuk!"

Als stafmedewerker Communicatie bij Woord en Daad ging Wilma vorig jaar met een ondernemersreis naar Bangladesh. "We bezochten een kledingfabriek waar kleding voor de westerse markt wordt gemaakt, waaronder de merken C&A en Blue Seven. Op een gegeven moment zag ik zo'n vijftien volwassen mannen op de grond in een kring zitten. In het midden lagen knoopjes en zakjes. Ze deden steeds één knoopje in een zakje: onze reserveknoopjes. Hiermee verdienen ze het minimumloon van vijftig euro per maand. De mannen zijn blij met dit inkomen, want de lonen zijn in Bangladesh nou eenmaal laag. Maar voor het eerst drong pas echt tot mij door wat er allemaal komt kijken bij het maken van kleding."

Wilma koopt nu nooit meer hele goedkope kleding, zoals T-shirts voor een paar euro. "Als je ziet wat er in de productieteksten gedaan wordt, kan er achter deze prijzen nooit een eerlijk loon zitten. Het is belangrijk om te weten of de kleding op een goede manier gemaakt is en of arbeiders werken onder goede arbeidsomstandigheden. Op de website www.rankabrand.nl kun je hierover informatie vinden. Het is goed om aan winkels en

merken vragen te stellen over de herkomst van kleding. Daar moeten ze iets mee."

Ook tekende Wilma de petitie voor een internationaal veiligheidsakkoord. Deze werd opgestart na de ramp in textielfabrieken in Bangladesh in 2013. "Deze petitie wordt aangeboden aan kledingmerken om te stimuleren dat de naaisters onder goede arbeidsomstandigheden en in een veilig gebouw hun werk kunnen doen.

Zeker als christen is het belangrijk om alert te zijn op wat je koopt, vindt Wilma. "Er zijn fabrieken waar mannen én vrouwen zeven dagen per week werken. Ze hebben geen tijd voor zichzelf of hun gezin en werken om te overleven. Dat is niet zoals God het bedoeld heeft. Als christen heb je, als het goed is, oog voor je naaste. Ook voor hen die ver weg wonen."

» Meer info over het veiligheidsakkoord:

www.cleanclothes.org/action/current-actions/rana-plaza

MAHAMUDA: DROOMT VAN EEN EIGEN KLEDINGZAAK

Mahamuda Akter (24) woont in Khorshed Nagar in Bangladesh en heeft haar eigen naaiatelier aan huis. Ze krijgt opdrachten van particulieren en bedrijven voor het maken van allerlei soorten kleding en textiel: kinderkleding, vrouwenkleding, kussenovertrekken en beddengoed. Ze doet dit werk sinds ze in 2013 een naaiopleiding heeft afgerond.

Mahamuda volgde de naaiopleiding via CSS, een partner organisatie waarmee Woord en Daad samenwerkt. Ze is sinds vier jaar getrouwd met Nahid Sultan en woont samen met hem in een goedkope tweekamerwoning. Ze hebben geen kinderen en werken beiden hard aan een goede toekomst. Haar man Nahid is taxichauffeur met een drie-wiel fiets, waarmee hij zes personen tegelijkertijd kan vervoeren. Mahamuda doet naast haar werk een opleiding waarin ze leert om straks haar eigen winkel te runnen. De studie is duur, en het is financieel zwaar voor het stel om alle kosten bij elkaar te verdienen. Haar inkomen hangt af van het aantal opdrachten dat ze per week of maand krijgt. Alleen van het inkomen van haar man zou ze niet kunnen studeren. Haar inkomen gaat op aan haar studie, en ze legt ook wat opzij zodat ze straks haar eigen bedrijf kan openen. Ze wil graag ondernemer worden en een rolmodel zijn voor andere vrouwen in haar dorp. Haar man staat volledig achter haar, zodat ze haar droom kan waarmaken.

Wilma:
ACHTER DEZE
PRIJZEN KAN GEEN
EERLIJK LOON
ZITTEN

Wilma: **HET IS BELANGRIJK OM
TE WETEN OF KLEDING OP EEN
GOEDE MANIER GEMAAKT IS**

STROOP DE MOUWEN MAAR VAST OP!

Vier paar ogen die verspilling opmerkten. Acht moedige voeten die de eerste stappen op weg naar verandering zetten. Vier mooie verhalen die duurzaam leven dichterbij brengen. Of het nu gaat over komkommers, kleding, eenzaamheid of hoeden: stroop de mouwen maar vast op!

tekst ESTHER VAN LUNTEREN
fotografie VAN ZWOL FOTOGRAFIE

KROMKOMMER
Schoonheid zit
van binnen

KROMKOMMER > SCHOONHEID ZIT VAN BINNEN

Het was op een regenachtige dinsdagmiddag bij de groentekraam op de markt, toen de meiden van Kromkommer met eigen ogen zagen hoeveel eten er dagelijks in de prullenbak verdwijnt. Een kromme komkommer, wortels met twee benen, bananen los van de tros. "Veel mensen weten niet meer dat er in de natuur nu eenmaal geen perfecte groenten groeien", vertelt Chantal Engelen, een van de oprichters van Kromkommer. "De schoonheid zit vanbinnen. Als groente en fruit nog goed en gezond zijn, gooi ze dan niet weg! Trouwens, een wortel met twee benen is veel mooier dan een recht exemplaar. Het is net als met mensen: niemand is perfect, je bent juist mooi zoals je bent."

Met Kromkommer vragen Chantal en haar collega's aandacht voor deze voedselverspilling, want "veel oplossingen om verspilling tegen te gaan, zijn helemaal niet ingewikkeld, maar hebben gewoon geen prioriteit. Dat is frustrerend. Als horecazaken eens zouden monitoren hoeveel eten er dagelijks wordt weggegooid en op basis daarvan minder gaan afnemen, zou er al zo veel gewonnen worden. Een ziekenhuis in Nijmegen heeft dat al gedaan. Daardoor werd er

50 procent minder voedsel verspild. Bizar!"

Door middel van leuke, gekken en positieve acties en de productie en verkoop van eigen producten van gekke groenten wil Kromkommer voedselverspilling tegengaan. "Kromkommer is positief, actiegericht, samenwerkend en ambitieus. Het probleem zelf is al groot genoeg. Door daar een positieve draai aan te geven, komen anderen gemakkelijker in beweging. Daarbij werken we samen met de hele voedingsketen, van teler tot retailer tot consument, want door samen te werken is de impact groter."

Hoe kan de consument daaraan bijdragen? "Er liggen nog geen gekke groenten in het schap van de supermarkt, maar kies in ieder geval niet altijd voor de mooiste groenten en het gaafste fruit. Bananen worden vaak losgetrokken van de tros, de losse exemplaren blijven dan liggen. Neem die juist eens mee. Of koop een van onze soepen.

Je kunt je ook aansluiten bij de Kromcommunity via Facebook en Twitter, of kom eens naar een van onze evenementen. Met elkaar kunnen we de verandering in gang zetten."

Trouwens, een wortel met twee benen is veel mooier dan een recht exemplaar. Het is net als met mensen: niemand is perfect, je bent juist mooi zoals je bent.

Nu is het genoeg

Geen plastic meer!

Uitdaging: Els Hogendoorn, medewerker Bewustwording bij Woord en Daad, probeert een week lang zo min mogelijk plastic te gebruiken. In een dagboek geeft ze een kijkje in haar leven, en vertelt ze van haar keuzes, haar missers en haar gedachten.

tekst & fotografie ELS HOOGENDOORN

Nu is het genoeg! Een keer in de zoveel tijd komt er wel een moment dat ik dat denk. Dit keer gebeurde dat toen ik met mijn tas vol plastic bij de inzamelbak stond. Waar komt dat plastic toch allemaal vandaan? En is het allemaal nodig? ging het door me heen. Een week later ligt er weer een verzameling in de keuken, terwijl ik weet hoe slecht al dat plastic afval voor onze aarde is. Waarom doe ik daar in mijn eigen leven niets aan? Ik ben er niet trots, niet FIER op. Sterker nog, ik voel me falen als christen. Zo – dat zijn nog eens uitspraken.

Maandag

Maandagochtend, altijd al een taai momentje voor me. Vooral als mijn collega me erop wijst: 'Deze week ga je de challenge aan, hè? Minder plastic was het toch?' Oeps, is het nu al die week?!

Tijdens de lunchpauze wandel ik naar de supermarkt, want ik ben niet echt het type dat klaargemaakte boterhammetjes meeneemt. Ik spreek met mezelf af dat ik het moet redden in deze Jumbo. Dus geen plotselinge uitstapjes vandaag naar een natuurwinkel; dat lukt sowieso niet in dit halfuurtje. En ja, wat is dan wijsheid? Kies ik twee losse broodjes in een plastic zakje? Niet handig, want los in m'n handtas passen ze niet. Ik ga toch maar voor een voorverpakt half brood. De zak is even groot als die ik zou hebben gepakt voor twee pistoletjes. Dat scheelt dus in elk geval de komende dagen. Het liefst neem ik hummus mee, maar dat bakje ziet er plotseling wel erg plastic uit. Maar de kaas waar ik niet zonder kan, zit ook flink in plastic verpakt, en alle vleeswaren in deze supermarkt ook. Dikke faal dus voor mij vanmiddag! 's Avonds wordt het er niet beter op: met twee collega's even snel een patatje eten: helaas in een plastic bakje, met een plastic vorkje. Morgen ...

Dinsdag

Dinsdag: van mijn ontbijt word ik vrolijk: 'Waar is de dop?' vraagt mijn yoghurtpak zich af. Heerlijk, een kleine bijdrage is geleverd! De lunch verloopt soepel, want eten heb ik gisteren immers al gehaald. Het avondeten is helaas weer een ander verhaal, want ik ontdek dat ik me zaterdag helemaal niet heb bekommerd om minder plastic.

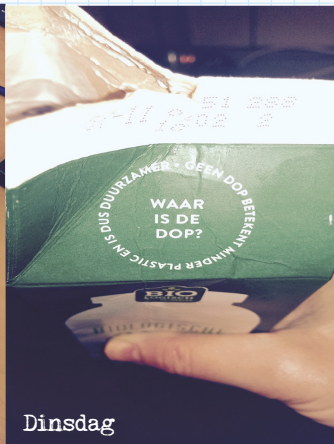
De gerookte kip zit in plastic, en ook de voorgesneden groenten zitten in een doorzichtig en krakend zakje. Ik ga zo graag voor makkelijk, terwijl ik niet eens een hekel heb aan groente snijden. De rijst komt uit karton, dat dan weer wel.

Woensdag

De woensdag gaat rustiger: de yoghurt, het halve brood en de kaas die ik eerder deze week had gekocht, zijn nog niet op. Ik verheug me al op een plasticloze dag, omdat vanavond het restje van gisteravond op het menu slaat: geen boodschappen vandaag en dus ook geen plastic. Bijna euforisch kom ik thuis. Maar wat ligt daar op de mat? Juist, een tijdschrift, in plastic ... Het abonnement had ik al opgezegd, toch jammer dat het laatste nummer precies deze week binnenkomt.

Maandag

Dinsdag

Woensdag

Donderdag

TIPS

Vrijdag

Zaterdag

- ▶ Houd zelf een bepaalde periode bij wat er aan plastic in jouw huishouden gebruikt wordt.
- ▶ Kies een product uit waarbij je voortaan plastic gaat vermijden.
- ▶ Neem een katoenen of linnen tasje mee bij het boodschappen doen: heel handig voor losse groenten en fruit.
- ▶ Kijk waar je producten zonder verpakking kunt kopen. Breng je eigen flessen en (weck)potten mee, en vullen maar!
- ▶ Maak je eigen verzorgings-producten en voorkom zo dat er ook plastic door het douche-putje verdwijnt. Voor een leuke workshop kijk je op levenzonderafval.blogspot.nl

Zondag